ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ

ՍԻՐԻԱ տար. 60 գ. ոսկեր.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 35 » »
ԱՐՏԱՀԱՄՆ. տրկ. 4 տոլար
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 2,50 »
ԻՐԱԳ ԵՒ ԳՐԱԿ. 1 Անգ. ոսկի

Տէր եւ Տնօրէն՝ Հ. ԳԱԼԵԱՆ

ՁԵՌՔԷՋՀԱՏԸ 3,50 Դրուշ

ԱԶԳԱԿ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ.
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
18
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
1929

«AZTAG»
JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Gd. LIBAN
Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

Գ. ՏԱՐԻ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

ԹԻՒ 259

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Դժբաղդաբար մը իրը ապդ չի ընչուելու և իրը ուրոյն հաւատգեղ և անօգտակար ապրելու համար, զերմարդկային ան լ գ՝ հարազատ պահենք հայկական արիւնը։ Համազգային դ և աշխատանք անհրաժեշտ է մեր այս թափառական և մակարօտ ժողովրդին հոգիին մէջ երեան հանելու և վառ պահելու համար մեր պատմութեան մատնանշած ապագայական քաջութիւններն ու զեղեցիկ աւանդութիւնները։ Արտաքին նուիրում և անձնազոհութիւն հարկաւոր է հայ դիրն ու գրականութիւնը անաղարտ պահելու և հայ ժողովուրդը դէպի իսկական անկախութեան առաջնորդելու համար։

Հասած ենք հանգրուանի մը, ուրկէ այլեւս մեր ճամբան ընտրելիք է մինչեւ անդունդ, եթէ չի լարենք մեր բոլոր ուժերն կարողութիւնները և միակամ ու միասիրտ չի ձգտինք դէպի լաթը։ Եթէ կուզենք ինքնայատուկ ու ինքնուրոյն գոյութիւն մեր ազգին և եթէ անկեղծ ենք մեր փափաքին մէջ, իւրաքանչիւրս պէտք է բերենք մեր զոհողութեան բաժինը այդ նպատակի իրականացման համար։ Իզուր և ապարդիւն է լոկ փափաքիլ, եթէ անոր չընկերանայ գործնականը։

Արիւնոտ է ճամբան, որմէ պիտի քալենք փրկութեան համար։ Անձնուիրութիւն և անձնազոհութիւն կը պահանջէ իւրաքանչիւրէս հայ իտէալը, եթէ կուզենք անոր յաղողութիւնը։ Վեհանձնութիւն և անկեղծութիւն անհրաժեշտ են օգտակար ըլլալու համար մեր յառաջադրած նպատակին։ Ուղղամտութիւնն ու շըրջահայեացութիւնը պարտադիր պայմաններ են ծառայելու համար ամբարաբաղդ ժողովուրդին։ Փափկանկատութիւնն ու զարգացումը ներկայ դարուս մէջ, ոտիպողական առաքինութիւններ հասարակական գործերով զբաղող մարդոց համար։

Դրամն ու տիտղոսը մի միայն շուկայի մէջ կրնան յաղթահարել և արժէք ներկայացնել, եթէ դրամատէրը զրկուած է վերոյիշեալ առաքինութիւններէն։ Տէրն և անձնատէր հարուստը մեր մէջ, կատաղի հակառակորդն է ազգային իտէալին և ամէն ազգաւէր ձեռնարկի, երբ անոր յաղողութեան համար զոհողութիւն հարկաւոր։ Թուլամորթ և կծծի հայ դրամատէրը դէմ է ամէն գոյի և ամէն օգտաշատ աշխատանքի, երբ զոհել պէտք պիտի հայ անոր համար և՛ դիրք և հանգիստ։ Այդ վատասերած և ազգայ հայուն համար գարշելի և այպանելի է ամէն թելադրութիւն, երբ կասկած ունենայ թէ անով իր քսակը շատ փոքր երեւում մը պիտի ունենայ։

Դժբաղդաբար դեռ մեր այս կացութեան մէջ, ազգային պաշտօնները կը յանձնուին այն տեսակ մարդոց, որոնք ոչ միայն տգէտ են և անարժան իրենց դրաւած աթոռին, այլ իրենց ներգոյութիւնն իսկ ոեէ ժողովին մէջ ամլութիւն և ձնաս կը յառաջացնէ մեր ժողովուրդին։

Եւ այդ ճշմարտութիւնը գիտենք բոլորս։ Առանց բացառութեան ամէն ուղղամիտ և անձնուէր հայ մարդ կը ճանչնայ արդէն իր ժողովական ազէտ ընկերին, որուն յանձնուած է ամբողջ տասնամեայ աթոռը։ Կը տեսնենք ինքնասը և կը զուշակենք դէտաբեր արդիւնքը, բայց կը լռենք։ Հոգեւորականն ալ գիտէ և կը խօսի այս իրականութիւնը, բայց ոչ մէկը վճռական քայլ մը կ՚առնէ։

Մենք ալ պատասխանատու ենք։ ունինք բոլոր փաստերը և գիտենք օրը օ ին անցած դարձածը։ մեր մասնաւոր միջոցներով կրնանք այդ մարդոց սրտին մէջ բոյն դրած ապատատուները տեղեկանանք։ Դեռ անոնց պատասխանատու քայլերուն։ բայց չենք հրապարակեր անոնց բուն դիմագիծը և շարունակ չենք ցոյց տար անոնց գայթակղութիւնները։ Եթէ չենք ըներ այդ, պարզապէս անոնց գայթակղութիւնները։ Եթէ չենք ըներ այդ, պարզապէս գործնապ չ՚ստեղծելու և գործը չի խանգարելու համար է։ կ՚սպասենք։

Բայց եթէ զգաստանան և հրաժարին։ Սակայն կարելի չէ մինչեւ անդունդ ու բարեմասութիւնն ու դրամը համբերութիւնն ու բարեմասութիւնը չի պէտք մեր ժողովուրդին ամա պիտի ըլլանք անխնայ անոնց հանդէպ և հաւատալ այդ դժգոհներուն բոլոր փոքրութիւնները, եթէ յամառին։

Դժբաղդաբարն անարժանաբար դրաւած աթոռին։

[illegible] է մեզմէ անձնական ոեէ նկատում. մեզ հետաքրքրողը մի միայն ընդհանուրին շահն է, որ պարտաւոր ենք պաշտպանել չի դաւաճանելու համար մեր կոչումին։ Կը գնահատենք և կը քաջալերենք այն ազգայինները, որոնք կատարեալ անկեղծութեամբ և անձնուիրութեամբ նուիրուած են, բայց չենք ուզեր որ իրենց աշխատանքները նեմանան և ամլութեան դատապարտուին մասնաւորաբար տիտղոսաւորի մը խաւարամիտ և ազգամոլաս մտածումներուն և գործունէութեան պատճառաւ։

Հայ ժողովուրդը ներկայիս պէտք ունի անձնուէր և վեհանձն հասարակական գործիչներու և սէր ու միութեան ոգեղծող ազդակներու։ Առանց այդ առաքինութիւնները լրացուցած ըլլալու, ոեէ ազգային չի կրնար օգտակար ըլլալ մեր ժողովրդին։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

Հոգեւորական քահանայից. պատուարժան թաղական խորհրդոց, բարեկամ հոգաբարձութեանց և համայն յուսաւորչական հայ հարազատաց մերոց, արանց և կանանց խնդալ միշտ ի Տէր։

Թուրքիոյ գժոխքէն նորէն հարիւրաւոր ազդակիցներուն անօթի, ծարաւ դէպի Սուրիական ազատ հող զիմելին անշուշտ կսկիծով լեցուած լրագրերէն և չատերդ զուցէ ձեր տանձին թղթակցութիւններէն։ Ցաւախ տուն ու տեղ քանդել և ծերով ու երեխայով տեղէ տեղ գաղթել մահաբեր է ինչպէս ամէնքդ տեսաք փորձով։ Իսկ բրոնութեան տակ, մանաւանդ ձմեռն խստաշունչ եղանակին ընտանի տաքուկ բոյնը լքել ստիպուելով, հոս ու հոն ապաստանի անկիւն մը փնտռել, ուղղակի դէպի գերեզման դիմել է։ Եւ արդէն ատոյգ է որ մեր նորեկ գաղթական եղբայրներէն պակաս չեն մահը գտնողներ, ապաստանը չի գտած։

Անշուշտ անտիսարիներուն և անմոռանալի բարիք մ՚է, որ Սուրիական կառավարութիւնը, ինչպէս նաեւ հոգատար պետութիւնը երկրին գոները լայն բաց՝ մարդասիրաբար ներս կ՚ընդունին մեր բընաջոյրկ եղբայրները, սակայն մեր եղբայրներուն թշուառութիւնը այդքանով չմոռնար։ Ասոնք ամէն բանի կարօտ են այս վայրկեանիս, հացի, հագուստի, անկողնի, ուտելիքի, վառելիքի, են։ Ո՞վ պիտի հոգայ անոնց այդ կենսական պէտքերը։ անշուշտ իրենց ազդակիցները, այսինքն մենք ամէնքս։ Արդարեւ մեր կացութիւնն ալ գլուխ բարձր չէ։ սակայն ամէն տեղ հայը իր ծայրայեղ կարօտութեան մէջ անգամ փչուր մը հաց և կտոր մը լաթ մտաղաարատուն ունեցած է ձեռքին մէջ իրմէ աւելի կարօտ եղբոր տրամադրելու համար։

Ահա այդ փչուր հացը և կտոր լաթն է որ կուզանք խնդրել ձեզմէ հայ եղբայրներ ու քոյրեր։ Վարչական ժողովոյ որոշմամբ և իւրաքանչիւր թաղի թաղական խորհուրդներու խնամակալութեամբ կազմուած են երկու յանձնախումբեր, որոնք մի առ մի պիտի այցելեն ձեր տունները, ձեր խանութները, ձեր գործատեղիները և պիտի վերցուցեն ի՛նչ որ սիրայօժար մատուցանէք իրենց, փոխնորդ հագուստներ, ծածկոցներ, հին կօշիկներ, վերջապէս ամէն ինչ, որոնց մասին ձեր խիղճը կը վկայէ թէ օգտակար կրնան ըլլալ կարօտ եղբօր մը։ Իւրաքանչիւրիդ տուածը մատնաւոր տոմարի մէջ պիտի արձանագրուի և յատաջիկային եկեղեցւոյ մէջ պիտի յիշատակուի, եթէ յարմար սեպուի այդպէս ընել։

Ուստի յանուն մարդասիրաց Ատուածոյ, որ աղքատներուն տառապանքը թեթեւցնելու համարձանանց պէս աղքատասաս, կը յորդորենք որ դուք ալ ընէք ինչ որ կրնաք ընել ամօթելու համար ձեր տառապակիր ազդակիցներուն տառապանքները, և Տէրը թող առատօրէն հատուցանէ ձեզ, թող փոխարինէ ձեր աղքատութիւնները։

Կաթ. Փոխ. հայոց Լիբանանի
ԵՂԻՇԷ ԱՐԲԵՊՍ. ԿԱՐՕՅԵԱՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԵՐԸ

Ամերիկացիները Թուրքերուն կարծածին չափ, աւելին ալ բերեւս՝ անմիտ չեն եղեր որ Իզմիրեն Ամերիկա արտածուած թուզերը կը վերադարձնեն, բոա թրքական լուրերու, որովնետեւ... նեխած են։ Կը մեայ պիտանալ թէ՝ Իզմիրի մաքսատուներ այս... արտածուող պտուղներէն ինչ մաքս պիտի գանձեն։ Կամ պիտի յօժարին վերադարձնել իրենց գանձած արտածման մաքսերը։ Այս փափուկ խնդրոյն լուծումը դժուար չէ Թուրքերուն համար որ... տրդարապէն գատաւորներ ունին։

Հեռաքրքրական չէ՞ հետեւեալ պատկերը՝ առնուած Թուրք Թերթերէ. Ներածում վերջին երեք տարիներու 669,631,694 ոսկի, արտածում վերջին երեք տարիներու 518,383244 ոսկի, բաց՝ 151,248352

Թուրքիա վերջին երեք տարիներուն բացեր է 151 միլիոն ոսկի, այս բացին Թուրքիոյ ո՛չ թէ միայն տնտեսական, այլ նաեւ քաղաքական ճակատագրին վրան վճռական նշանակութիւնը ակներեւ պէտք է ըլլայ մանաւանդ Թուրք վարիչներուն համար, քանի որ ամենուս պէս անոնք ալ գիտեն թէ՝ ամբողջ երկրին զրաական հաշիւը 175 միլիոն ոսկի է։ Ո՞վ կը յանդգնի փայլուն ապագայ կանխագուշակել իրեն համար երբ կը տեսնայ թէ՝ ունի 175 միլիոն ոսկի և երեք տարուան մէջ ծախսեր է այդ գումարին 151 միլիոն ոսկին։

Ահա թէ ինչո՞ւ արդիական Թուրքիա զօս կուտայ տուրքերուն և հարկերուն։

Եւ երեւոյթները ցոյց կուտան թէ հանրապետական Թուրքիոյ վարիչները կը զգան արդէն տնտեսական դանակին ծայրը և այդ դանակին խոցոտումն է որ զիրենք հարկադրած է այնքան սիրալից կերպով ընդունելու Իտալացի Վոլփին՝ որ անարկու սակարկող մէն է, և որ Իտալիոյ պարտքերու կարգադրութեան առնն ամերիկացի երեւմտագէտներու հետ ունեցած իր յաջողութեամբ ապշանար ըրաւ Ֆրանսացիներն ու Անգլիացիները։ Այս վարպետ սակարկողին ի յարգանս էր անշուշտ որ Էնկիւրիի եւրոփոխանական ժողովի բացման ծափահարուեցաւ Ըմէթ Փաշայի ճառին այն մասը որ Իտալիոյ բարեկամութեան կը վերաբերէր։

Դրամ կը փնտռէ Թուրքիա եւ Իտալիա պատրաստ է տալու, բայց... ի գին ինչի։

Հայկական բարենորոգումներու խնդրոյն հրատապ չըլլալուն Ճաւիտ պէյ ի Բարիզ զրամի իր փընտռտուքներուն դէմ զգալով Պոլսոյ Նուպար Փաշայի հանած դժուարութիւնները չի վարանիր յայտարարելու՝ Մեզի բաւական հարստութիւն ունինք ծախելիք, կարող ենք յիսուն տարի հայկական բարեկարգումները չընել։

Այժմ Ճաւիտի յաջորդները ի՞նչ հարստութիւն պիտի ծախեն Իտալիոյ որ զրամ գտնան ո՛չ թէ եւիւմտաքը կանոնաւորելու, այլ օրուան կացութիւնը փրկելու համար։ Պետական դրամատան կացութիւնը՝ որուն մասին կը խօսին Թուրք թերթերը, բրեական ոսկիին կայունացումը պատրուակներ են լոկ ազդելու համար զրամի յարմանուն կարօտութիւնը։

Օրին մէկ իմիթինատական զեկավարներէն մէկը կախսոսար յայտարարելով թէ «Պանկ Օթոմանի վրայի դրօշակը եւ դրան պանապանները են բաւ, բայց դրամը բուրֆ չէ», որոշապէս հասկցնել կուզէր թէ հոն դրամ ունեցողները ոչ - Թուրքեր էին։ Այժմ եթէ Սինեօր Վոլփի եւ Էնկիւրիի վարիչները համաձայնին... պետական դրամատունը բանալու, ապահովապէս պանապանները ալ Թուրք չպիտի ըլլան. ապանց այդ պանապանութեան իրաւունքին եւ երաշխաւորութեան դժուար թէ Իտալիա իր լիրեմները թափէ...

Թրքական ոսկին անով Թուրքիան փրկելու համար։

Իսկ այն յուսը թէ այս տարուան ելեւմուտքը երկու միլիոնի յաւելեալ հասոյթ մը պիտի ունենար միամիտներուն հասցնէին պրլրի մը է, բայց Թուրքիոյ չարչ գեղերը ապրեցող ազգաբնակներուն մէջ միամիտներ մնացած ըլլալու չեն։

Պետական դրամատան, թրքական ոսկիի կայունացման ոգեւորիչ խօսքերու հետ ոչ նուազ ոգեւորիչ չպիտի ըլլար առկախ կամուրջին այ որ Բերան Սթանպուլի պիտի կապէր իր վիթխարի ազերով եթէ չըլլային Թուրք մասնագէտի մը այն յայտարարութիւնը թէ «Պոլսոյ ճաւանանգիսը ասենօք 18 միլիոն բօնօ ապրանք կուգար, եւ գործառնութիւնները կանոնաւոր էին, այժմ միայն 8 միլիոն բօնօ ապրանք կուգայ. ինչպես կրլլայ որ գործառնութեանց կանոնաւորութիւնը չապահովուիր»։

Ուրկից պիտի գտնայ Թուրքիա կանխատեսուած 60—100 միլիոն ոսկիի գումարը... առկախ կամուրջին համար։ Բայց Թուրքիա տարօրինակութեանց երկիր է։ եւ տարօրինակութիւնները կը չարունակուին, արդարեւ մինչ 16—45 տարեկան այր թէ կին օրէնքով կը հարկադրուին ժողովուրդային վարժարանները արձանագրուիլ եւ դասերուն հետեւիլ։ Անգին Ալաշեհիրի Տէր գեհն գիւղը (350 տուն բնակչութիւն) եւ Ազշեհիրի Հուզան Քեւերլեր գիւղը իրենց դպրոցները փակած են ուսուցիչ չունենալով»։

Թուրքիա ոչ թէ միայն տարօրինակութեանց այլ նաեւ խառնակութեանց ալ դասական երկիրն է։

«Ագնիսարի գայմագամին տունը բարկոծեր են, Դասբամունիի առողջապահութեանցՏնօրէնին բնակարանը հրացանի բռներ են»։

Բարէն ու գնդակէն վերջ սուր եւ ուժանակ։

«Ինեպոլու ռումբ մը պայթեր է, խուզարկութեանց ընթացքին ռումբ եւ ուժանակ գտնուեր են»։

Նախ քան տարագրութիւնները հոն չորս ու կէս Հայ կար, ռումբ ու ուժանակ հաւանական չէ որ անոնց լեռնալ գոյքերէն ըլլան.

«Դարձեալ ինեպոլուի մէջ ռումբ մը պայթած է, ոստիկանները հետապընդելով փախչող նաւակ մը, նաւակին մէջ գտած են ուժանակներ եւ ձեռքակալած են Օսման, Էսմեր եւ Ռիֆաթ»։

Թուրքիա կը... հասկնանալարատնա՞յ թէ կեղեքումը կը կեղրոնացնէ պիտի հարցնէք եթէ կարդաք սա լուրը թէ «անհաս վանառականներ իրաւունք չունին Իւսնիա ապրանք արտածելու, այլ իւ պանքասրն եւ զրաաբ պանգասրն»։

Ու յետոյ սա լուրը. Գերմանիոյ հետ առեւտրական դաշինքի մասին մանրամասն տեղեկութիւններ ստանալու համար Գերմանիոյ հետ առեւտրական դաշինքի մասին մանրամասն տեղեկութիւններ ստանալու համար Գերմանիոյ հետ առեւտրական դաշինքի մասին մանրամասն տեղեկութիւններ ստանալու համար։

Ինչպէս ասենք՝ Գերմանիոյ հետ առեւտրական դաշինքի մասին մանրամասն տեղեկութիւններ ստանալու համար։

Ակամայ Պատասխան Մը

Խ. Ծ.— Մամլոյ օրէնքի տրամադրութիւններն ու պատասխանութիւնները յարգելու եւ Դամասկոսի մեր ազգային պատասխանատու շրջանակները զգաստացնելու մտօք հարկադրուեցանք տեղ տալ մեր թերթին մէջ, երկու հակառակ կողմերու ներկայացուցիչներուն կողմէ ստորագրուած գրութեանց։ Դժբաղդաբար Դամասկոսի ազգային կեանքը կը մնայ փոքրոգիէ եւ միշտ խառնակ, եւ պայքարը իրար դեմ կը շարունակուի՝ կատարեալ սաստկութեամբ եւ ասելափառ կիրքերով, մինչ առաջնորդարանն վարդապետ տեղեկագիրներ կը դրկուին Վենափառին եւ յուսադրիչ կը ներկայացուին ազգային գործեր։ Բայց ահա՛, փաստերը աւելի պերճախօս են։ Միթէ՞ փոխանակ այնքան փայլուն լաւատեսութեան եւ անհերեթի անտարբերութեան, աւելի լաւ չէ՞ր որ որ առաջնորդը աշխատէր խաղցնելու իր խառնակ թեմը։

Այս խնդիրը այլեւս փակուած է մեզի համար, մինչեւ որ խմբագրութիւնս անձամբ ստանայ եւ մանրամասնութեամբ ներկայացնէ Դամասկոսի ազգային կացութիւնը։

Միացեալ Վարժարանի Հոգաբարձութիւնս կարդալով Պ. Թ. Պոյաճեանի թղթակցութիւնը, երեւցած «Ազդակ»ի 258 թուին մէջ, չզարմացաւ բնաւ։ Որովհետեւ անհատը իրեն լաւ ծանօթ է իր բացասական գործունէութեամբ։

Բայց, միայն հանրային կարծիքը չշեղցնելու համար, հոգաբարձութիւնս օգտակար նկատեց հետեւեալ ճշտումները ընել.

1.— Միացեալ Վարժարանը «Մանկապարտէզի նմանող բան մը» չէ, այլ վարժարան մը՝ ֆրանսական Brevet clemendaireին պատրաստող եւ տոմիկ դաստիարակութեան գծախնդիր։

2.— Միացեալ Վարժարանը, իր կազմով եւ ծրագրով, կրթական նախարարութենէն ճանչցուած հաստատութիւն մըն է։

3.— Միացեալ Վարժարանի հոգաբարձութիւնը «խառնակիչ եւ անպատասխանատու» անձերէ չէ կազմուած, այլ իրենց գործին զիտակից եւ իր կազմով ինկառավարութենէն հաստատուած ազգայիններէ՝ որ, երբ հարցը ազգային գործունէութեան կը վերաբերի, Պ. Պոյաճեանի «խառնակիչ» եւ անպատասխանատու ուղղութեան ճիշդ հակառակ ճամբայէ կը սիրեն քալել։

4.— Հակառակ անոր որ Պ. Թ. Պոյաճեան ծխախոտի գործարանը աշխատող խեղճ կիները կ'ստիպէ որ իրենց զաւակները Միացեալ Վարժարանէն հեռացնեն, հակառակ պարագային սպառնալով զանոնք գործէն հանել, Միացեալ Վարժարանը, այսօր, իր մանկապարտէզին եւ նախակրթարանի առաջին դասարանին մէջ 70 երկսեռ աշակերտութիւն ունի։

5.— Միացեալ Վարժարանը, յարգելով հանդերձ բոլոր հայ յարանուանական կրօնական իշխանութիւններու բարոյական հեղինակութիւնը, անկախ է անոնցմէ եւ կը գտնուի մէջ յարանուական եւ ազգային գետնի վրայ։ Հետեւաբար զայն սոյն յարանուանութիւններէն մէկուն ենթարկելու ըծախնդրութիւնը չարակամութիւն եւ տգիտութիւն է պարզապէս։

6.— Միացեալ Վարժարանի հոգաբարձութիւնս պարտականութիւնը ունի յայտնելու, թէ Պ. Պ. Զոլաքեան եւ Ս. Բէշիկեան չատ խոհեմութեամբ տարին, Խաթ Եպիսկ. առաջնորդարանին անունով, իրենց բանակցութիւնները հոգաբարձութեան հետ եւ կարելի եղաւ յանգիլ որոշ համաձայնութեան։ Իսկ եթէ յետագային այդ համաձայնութիւնը վիժեցաւ, այդ պարզապէս շնորհիւ Խաթ Եպ.ի արդէն ծանօթ որոշ ուղղութեան եւ Պ. Թ. Պոյաճեանի անիմաստ եւ «ապիկար տաք գլուխութեան»։

Մենք կը թողունք հանրութեան խնդալ «իր գիրքով եւ պատուով» ծանօթ Սարիէբէնակ եւ «ընդհանուր ազգութեանց կողմէ» ճանչցուած (անշուշտ մէջը ըլլալով Ամերիկան եւ Անգլիան) «վարչական» անդամի սա տողերուն վրայ «Մանկապարտէզի պէս բան մը՝ ուր 2-5 տարեկան պզտիկներ կը յաճախեն»։ Կ'երեւի Պ. Պոյաճեան կը մտաբերէ, որ իր երկու տարեկանին, վարժարան կ'երթար արդէն... իր ձեւքը ուսնենալով բռնած չորերու տրցակ մը, փոխանակ Ա. Բ. տախտակին։

Միացեալ վարժարանի հոգաբարձութիւնը պիտի սիրէր լսել այս տիպիւ ալ, ինչպէս փողոցային հայոյութիւններով լեցուն անատրագիր բայց իր գիրով մատնուած նամակի մը ընդունման պահուն, եթէ «Ազդակ»ի խմբագրութիւնը տեղ չտար գրութեան մը՝ որ զուրկ է արժէքէ եւ հեռու ճշմարտութենէն։

Ի գիմաց Միացեալ Վարժարանի
Հոգաբարձութեան
Ա. Գպիր Ս. Պետ
Մ. Զօկարեան Տօքթ. Լ. Փոթուքեան
15 Դեկտ. 1929, Դամասկոս

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Հէքիմեան ընտանիքը պարտք կը զգայ իր երախտապարտութիւնը յայտնել իրենց սիրելի Վարդգէսի թաղման արարողութեան ժամանակ Գալըստեանի և Վարժապետեան ընտանիքներու ցոյց տուած անփոխարինելի ծառայութեան, ինչպէս և բոլոր այն ընկերներուն և ծանօթներուն որոնք բարի էին եղած իրենց ներկայութեամբ յարգել տարաբախտ յիշատակը։

ՀԷՔԻՄԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ
(Քէսապ)

Վարդգէս Հէքիմեան
(1908 — 1929)

«Այս ճակատագիրը ի՞նչ սև է Աստուած
Արդեօք դամբանի մրուրով է գրուած։»

Այսպէս կ'երգէր անմահ քնարերգակ բանաստեղծ Պետրոս Դուրեան, իր մահուան տարին, երբ կը խոկար վաղաժամ մահուան մասին։

Օրհասականի մը այս անկեղծ, պա՛րզ և իրապե՛ս ճիչերը, իմասալի ի՜նչ մեծ հանդուգնութիւն ունին ողբացեալ Վարդգէսի կեանքին տարաբաղդ վախճանին հետ։ Դեռ երէկ կեանքի պատուհանէն՝ կը լսէր բնութեան երաժշտութիւնը և կը գիտէր լոյսն ու անոր վէտ-վէտուն խաղերը և այսօր ան ոչ ևս է։ Իր ազգականներն ու մտերիմները խոր և սրտաբեկ տխրութեան մէջ ընկղմեր են և իր բարեկամները կը խոնարհին անոր դամբանին առջև։

Գուցէ որ ճանչցաք զայն և մերժայաք անոր հոգւոյն տենչանքներուն, անշուշտ պիտի վկայէք որ ան իր մտքի և սրտի յատկութիւններով, ազնուատիպ և օրինաւոր վարքով, իր բոլոր ծանօթներուն յարգանքին և հիացումին արժանացեր էր։

Վարդգէս Հէքիմեան ծնած է Քէսապ 1908ին։ Հազիւ երեք չորս տարեկան մանուկ, իր երիտասարդ մայրը զոհ կը դառնայ իր ամուսնոյն կողմէ պատահմամբ արձակուած հրացանի գնդակի մը։ Այս տխուր դէպքէն յետոյ, իր հայրը խելացնոր, քանի մը տարի ապրելէ ետք, պատերազմի միջոցին, գեռ իր կեանքի գարուն էին, կը մահանայ անողոք հիւանդութեան մը ձիրաններուն մէջ։ Ինք՝ որբացած կրյանձնուի իր ազգականներու խնամքին։ Անոնք, բարեկեցիկ վիճակ մը ունենալով, յանձնառու կ'ըլլան հոգալու իր ամբողջ ծախքերը, մինչև որ ինք բժիշկ դառնայ և հօրը նախկին գիրքը գրաւէ։ Արդարև իր հայրը բժիշկ էր։

Վարդգէս կը մտնէ տեղւոյս Ամերիկեան հանալարանը։ Ուշիմ և խելացի աշակերտ, շուտով կը շահի իր ուսուցիչներուն հաճակրանքը։ Բայց կ'սկսի ներկայ գտնուիլ շարժանկարական և թատերական ներկայացումներուն, որոնց ազդեցութեան տակ իր մէջ արմատ դրաւ այն հոգին որ ինք հանդիպեր էր կեանքի ուսայնութեանց առջև մատուան գտներր բաղխող փիէսի հերոսներու մօտ։ Իր ընթերցումները կը խորվեն իր միտքը, կ'ըսպասնեն իր առողջ մտածումները և գինքը կը մղեն սաստիկ յուսահատութեան մը։

Այս ժամանակաշրջանին մէջ իր ամենասիրելի և մտերիմ դիրքերը կ'ըլլան, Հէնրիք Սէնքիվիչի «Անանց դաւանանքի»ն, Կէօթէի «Վերթեր»ը և Ս. Իսահակեանի «Աբու Լալա Մահարի»ն։ Տասն անգամ աւելի կը կարդայ «Վերթեր»ը և կը կարծէ որ ան իրեն համար գրուած է։ «Աբու Լալա Մահարի»ի բոլոր մտածումներն ու զաղափարները կ'ընդգրկէ և հետեւեալ երկու տողերը իր կեանքի նշանաբանը կը դարձնէ.

«Արիկայ է նա, ով հայր է լինում,
ով երջանկաւէտ ոչնչութիւնից
Գոյութեան կոչում, թշուառ հիւլէին
և գլխին վառում գեհենը գեանքի»։

Մելամաղձոտ վիճակ մը կ'սկսի ունենալ։ Կեանք, սէր, փառք, հարստութիւն, իրեն համար ցնորքներ կը թուին ըլլալ։ Աչխարհ փուճ կ'երեւի իր աչքին։ Զարհուրանց զգայուն, կը զժգոհի իր ազգականներու գիտողութիւններէն եւ ինչպէս հաւիշամոլ մը գերին կը դառնայ թմբեցուցիչներու, ան ալ, ինքզինքը մոռնալու համար գերին դարձաւ երաժշտութեան։ Կը նուազէր ջութակի վրայ յուզիչ կտորներ և կը լսէր ձայնագրի խռովիչ ըսկառակներ։

Այս տարի Լայիքներու վարժարանը մտաւ։ Շատ չհետեւեցաւ դասերուն, վասնզի ձանձրոյթ կ'ըզդար ամէն բանէ։ Մելամաղձոտութիւնը իր մէջ այնքան արմատներ արձակեց որ ան անցեալ հինգշաբթի անձնասպանութիւն փորձեց և յաջողեցաւ։ Արդարև ան իր ազգականներուն և մտերիմ բարեկամներուն, մեծ բարովի նամակներ գրելէ յետոյ, քաշուեցաւ իր սենեակը, ձայնագրին վրայ դրաւ Շոբէնի Մահուան քայլերգը և ատրճանակի գնդակը ուղղեց իր սրտին և խորհրդաւոր ֆպլիտով մը աւանդեց իր շունչը։

Սիրելի Վարդգէ՛ս, մեռելի բարութեամբ ընդունէ՛ այս տողերս որպէս ծաղկեփունջ մը թարմ գերեզմանիդ վրայ և թո՛յլ տուր որ մաղթեմ հանգիստ ոսկորներուդ և մխիթարութիւն պարագաներուդ։

ՆԵՐՍԷՍ ՔԻՒՊԷԼԵԱՆ

Մանրադէպեր Քլէմանսոյի կեանքէն

Հնհատական թէ հանրային կեանքին մէջ, Քլէմանսոյի գլխաւոր յատկանիշն եղած է անկեղծութիւնն՝ որ յաճախ կոպտութեան կը հասնէր նոյն իսկ իր մտերիմ բարեկամներուն և իր ընտանիքին անդամներուն հանդէպ — Ահա երկու վաւերական օրինակներ.—

Քլէմանսոյ նոյնն էր ընտանիքէն ներս, ինչ որ էր հանրային կեանքի մէջ, — միշտ խածան։

Երբ իր զաւակը կոխեց տասարէզ ընտրելու տարիքը, Քլէմանսոյ կանչեց զայն և ըսաւ.

— Չեմ ուզեր որ կառավարական պաշտօնեայ ըլլաս, որովհետեւ պիտի ըսեն որ հս կը սպասեմ քու յառաջացումիդ։ Նոյնպէս, չեմ ուզեր որ գործի հրապարակ մտնես։ Նոյնպէս չեմ ուզեր որ...

Հարկաւ այս «չեմ ուզեր»ները, չփոխութեան ժամանակին զաւակը որ իր գիտցած ճամբէն քալեց, այսինքն հակառակ իր հօրը կամքին։ Քլէմանսոյ քէն ըրաւ տղուն հետ և անոր հետ հաշտուեցաւ միայն պատերազմին, երբ անոր անունը տեսաւ պատուանշանի արժանացած զինուորներու ցանկին մէջ։

* * *

Քլէմանսոյ համբաւաւոր էր ըսինք իր կճող լեզուով։ բայց գիտէր ժարգուն համեմատ քարը ուժեղ կամ մեղմ տեղաւորելու կերպերը։

Օր մը, Ներքին նախարարութեան փոխանորդը՝ թղթածարտներով բեռնաւոր, գովքը կը հիւսէր ելմտական հաստատութեան մը, որ վիճակախաղութիւն մը սարքելու արտօնութիւն կ'ուզէր։

Քլէմանսոյ պահ մը լուռ ժամի ընելէ յետոյ, յանկարծ ընդմիջեց։

— Այդ գործին տեղեակ եմ։ 200,000 ֆր. խոստացան ինծի։

Երեւակայեցէք սարսափը պաշտօնատարին, որուն անկեղծութիւնը կատարեալ տակ կը ձգէր Քլէմանսոյ, անուղղակի ակնարկութիւնով։ Իսկ քիչ յետոյ, ուզելով իբր թէ մեղմացնել իր խօսքին ձգած ծանր տպաւորութիւնը, կ'աւելցնէր բարեմիտ շեշտով մը։

— Բայց քեզի աւելի փոքր գումար մը առաջարկած ըլլալու են... հէ՛...։

* * *

Այս կատաղի հանրապետականը, միշտ արհամարհած է խորհրդարանի մեծամասնութիւնը և գիտցած է ուժգնօրէն ցնցել զայն՝ նոյնիսկ տաղնապի պահերու մէջ։ ու գիտէր պատկերոտ ոճով մը իր արհամարհանքը յայտնել։

Իր նախարարապետութեան օրով, որսի գացեր էր Ռանպուլիէ, երբ ծառերու վրայէն թռչուններու խիտ երամ մը անցաւ։

— Ի՞նչ են այս անասունները հարցուց անտառապահին։

— Ճնճղուկներ, պարոն նախագա՛հ։

Քլէմանսոյ, պահ մը հեգնական հիացումով հետեւեցաւ անոնց հանդարտ թռիչքին ու յետոյ մրմնջեց.

— Ո՜հ, ի՜նչ գեղեցիկ մեծամասնութիւ՛ն...։

Քլէմանսոյ նեղսրտած կ'ըսէ Թարտիէօի։

— Մտիկ ըրէ, սիրելիս. կը տեսնես որ կը նեղուիս։ Նոյնպէս ես։ Լաւ է որ բնաւ չգաս քովս...

Այդ թուականէն ասդին Թարտիէօ մէկ և վերջին այցելութիւն մրն ալ տուաւ «Վագր»ին ճաշարանին, արցունքոտ աչքերով։

* * *

Քլէմանսոյ նոյնն էր ընտանիքէն ներս, ինչ որ էր հանրային կեանքի մէջ, — միշտ խածան։

Երբ իր զաւակը կոխեց տասարէզ ընտրելու տարիքը, Քլէմանսոյ կանչեց զայն և ըսաւ.

— Չեմ ուզեր որ կառավարական պաշտօնեայ ըլլաս, որովհետեւ պիտի ըսեն որ հս կը սպասեմ քու յառաջացումիդ։ Նոյնպէս, չեմ ուզեր որ գործի հրապարակ մտնես։ Նոյնպէս չեմ ուզեր որ...

Հարկաւ այս «չեմ ուզեր»ները, չփոխութեան ժամանակին զաւակը որ իր գիտցած ճամբէն քալեց, այսինքն հակառակ իր հօրը կամքին։ Քլէմանսոյ քէն ըրաւ տղուն հետ և անոր հետ հաշտուեցաւ միայն պատերազմին, երբ անոր անունը տեսաւ պատուանշանի արժանացած զինուորներու ցանկին մէջ։

* * *

Քլէմանսոյ համբաւաւոր էր ըսինք իր կճող լեզուով։ բայց գիտէր ժարգուն համեմատ քարը ուժեղ կամ մեղմ տեղաւորելու կերպերը։

Օր մը, Ներքին նախարարութեան փոխանորդը՝ թղթածարտներով բեռնաւոր, գովքը կը հիւսէր ելմտական հաստատութեան մը, որ վիճակախաղութիւն մը սարքելու արտօնութիւն կ'ուզէր։

Քլէմանսոյ պահ մը լուռ ժամի ընելէ յետոյ, յանկարծ ընդմիջեց։

— Այդ գործին տեղեակ եմ։ 200,000 ֆր. խոստացան ինծի։

Երեւակայեցէք սարսափը պաշտօնատարին, որուն անկեղծութիւնը կատարեալ տակ կը ձգէր Քլէմանսոյ, անուղղակի ակնարկութիւնով։ Իսկ քիչ յետոյ, ուզելով իբր թէ մեղմացնել իր խօսքին ձգած ծանր տպաւորութիւնը, կ'աւելցնէր բարեմիտ շեշտով մը։

— Բայց քեզի աւելի փոքր գումար մը առաջարկած ըլլալու են... հէ՛...։

* * *

Այս կատաղի հանրապետականը, միշտ արհամարհած է խորհրդարանի մեծամասնութիւնը և գիտցած է ուժգնօրէն ցնցել զայն՝ նոյնիսկ տաղնապի պահերու մէջ։ ու գիտէր պատկերոտ ոճով մը իր արհամարհանքը յայտնել։

Իր նախարարապետութեան օրով, որսի գացեր էր Ռանպուլիէ, երբ ծառերու վրայէն թռչուններու խիտ երամ մը անցաւ։

— Ի՞նչ են այս անասունները հարցուց անտառապահին։

— Ճնճղուկներ, պարոն նախագա՛հ։

Քլէմանսոյ, պահ մը հեգնական հիացումով հետեւեցաւ անոնց հանդարտ թռիչքին ու յետոյ մրմնջեց.

— Ո՜հ, ի՜նչ գեղեցիկ մեծամասնութիւ՛ն...։

Ֆրանս. Մեծ Օրացերի մը Կարծիքը
Թիւրքերը Կրնա՞ն Հայերուն Տալը Բռնել

Ֆրանսացի յայտնի գրագէտ հրապարակագիր Փիէր Միլ՝ «Բոգատիէն»ի մէջ կը գրէ։

Դիկտատոր Քէմալ փաշայ Թիւրքիայեն մէջ կ'երեւի թէ պատմութիւնը կը վերսկսի... հակառակ կողմէն։ Այլեւս քրիստոնեաները որ կ'արտաքսեն հրեաներն ու իսլամները։ Այլ Անատոլուի իսլամները են որ կը փոխարինեն [illegible] հայերը։ Արդ, [illegible] ձեռքն էր ապ[illegible] բոլոր ճարտ[illegible] երկրագործ[illegible] նէ այն մարդ[illegible] լաւագոյն [illegible] բամպակի են։ [illegible] կը վանեն զանոնց և [illegible] սեն. «Կորսուեցէ՛ք գացէք»։ Ո՞ւր կ'ուզէք որ երթանք», կը հարցնեն։ — Ուր որ կ'ուզէք։ Մենք չենք ուզեր պահել ձեզ։ Մենք կ'ուզենք կերտել Թիւրքիա մը, ուր միայն Թիւրքեր գտնուին»։

*Անատոլուի յոյները եւրոպական Ցանցատան գացին։ Նոսա խմբու

ԱՇԽԱՐՀԷ ԱՇԽԱՐՀ

ՆՇՈՒՄ Մ ԿԸ ԳՐԷՐ ՔԼԷՄԱՆՍՈ

Քլէմանսո, որուն գիրքերուն բատարակութեան համար բուռն [illegible] կը բացուէր միշտ, գրիչս տարօրինակ կերպեր [illegible]:

Կը գործածէր սպի փետուրէ [illegible] և անընթեռնելի գիր մը [illegible]:

Իր ձեռագրի մէկ էջը լեցուած [illegible]՝ ջնջուած, սրբագրուած, [illegible] միջեւ, վարը [illegible] վրայ, կրկին [illegible]: Այնքան [illegible] միայն մասնաւոր [illegible]: Երբ [illegible] համար [illegible]:

Դժբաղդաբար մը կը պահէր, [illegible] և անօգուտ քարտուղարը [illegible] վերջին սրբագրիչը [illegible]՝ [illegible] ամենայն [illegible] կը պոռար: Իր աշխատութեան սեղանին չուրջ գետինը լեցուած կ'ըլլար փետուրներով, զոր կատաղութեան կը տաչէր չարուակ:

Վերջերս կը պահէր նոյն ջղայնութիւնը, քերելու նոյն սովորութիւնը, մանաւանդ որ աւելի [illegible] ժամանակ ունէր:

ՆԱՏԻՐ ԽԱՆԻ ՏԱՄՆԱԲԱՆԵԱՆ

Աֆղանիստանի բազաւոր Նատիր Խան իր բաղաքական ծրագիրը կը պարզէ՝ ժողովուրդին ուղղուած հետեւեալ տասնաբանեայով.

1.— Վարչութեան հիմք պիտի կազմեն իսլամական (Հանէֆի) օրէնքին սկզբունքները:

2.— Ոգելից ըմպելիի գործածութիւնը բոլորովին պիտի արգիլուի:

3.— Պիտի հիմնուի զինուորական վարժարան մը և զինարան մը՝ արդիական զէնքեր չունենալու համար:

4.— Օտար պետութեանց հետ Ամանուլլան Խապաւորի յարաբերութիւնները պիտի չարունակուին:

5.— Պիտի վերահաստատուին հեռագիրներն ու հեռաձայնը:

6.— Պիտի վերաշինուին բոլոր ճամբաները:

7.— Խիստ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին յետնեալ տուրքերը գանձելու համար:

8.— Օտար պետութեանց հետ առեւտրական յարաբերութեանց զարկ պիտի տրուի:

9.— Կրթական յառաջիմութիւն քաղաքականութիւն մը պիտի հետապնդուի:

10.— Նախկին Պետական Խորհուրդը պիտի չարունակուի, ու [illegible]

Բայց եթէ ան վարչապետ մը, [illegible] ու զրամագլխի մը, թաղերը ժողովուրդին [illegible]

ԱՅԼ ԴԺՎԱՐՔՆԵՐ

Դժբաղդաբարեն ձեռք քննութեան [illegible] տեսնուեցաւ [illegible] Քննութեան վարիչը, այլեւս նոր երեխաներ չընդունիր, որովհետեւ երեք երեխայի յատկացուած տեղերը բռնուած են տնօրէնուհիին սիրելի կատուներուն կողմէ:

Այս տարօրինակ լուրը կը հաստատի Սթոքհոլմէն:

ԵՐԿԻՈՐԵԱԿ՝ ԵՐԵՔ ՈՏՔՈՎ

Պերլինէն կը հեռագրեն թէ գերմանական հիւանդանոցի մը մէջ ծնած են զոյգ մը երկուորեակներ, որոնք իրարու փակած են ճիշտ կէս մէջքէն: Երկուորեակները, ընդամենը երեք ոտք ունին: Բժիշկները կը կարծեն թէ անոնք պիտի կըրնան ապրիլ:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵԿԵՂԵՑԱՍԷՐ ՏԻԿ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՄԵՐԳ - ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍը

Ամսոյս 14ի շաբաթ գիշերը, հայ բողոքականաց ժողովասրահին մէջ տեղի ունեցաւ Եկեղեցականը Տիկնանց Միութեան, ի նպաստ Ս. Նշան եկեղեցւոյ, կազմակերպած Համերգ Նուագահանդէսը:

Ներկայ էր 200է աւելի ընտրեալ հասարակութիւն մը:

Հանդէսին նոխազան՝ Տօքթ. Վարդապետեան իր բացման խօսքով, ջատագովելէ վերջ սոյն միութեան նպատակը, ըսաւ, «երեք տարի առաջ, շատեր քմծիծաղով միայն դիտեցին Տիկիններուն այդ տկար շարժումը, բայց հնարին այդ արհամարհուած ուժերուն այս օր եկեղեցիին ընդարձակումը իրականալու վրայ»: Ե. կոչ ուղղեց հայութեան, նիւթական ու բարոյական աւելի լայն չափերով օժանդակել իրենց, «գիտնալով որ, ըստ Լուսաւորչական եկեղեցին հայուն դրամով միայն կը շինուի:»

Նուագահանդէսը սկսաւ Տիկ. Հ. Թօփճեանի «Հո՛վ Աստ» և «Օրօր» մենակներովը, որոնք, յայտագրէն երգուելով՝ բուռն ծափեր խլեցին ներկաներէն: Յետոյ, հետեւեցան նուագուածներ թաւ չնթակի, դաշնակի և վրայ սօլոներ ու տուէթներ կրաչտաղէտ Պ. Բուլէլի ու Պէյրութի Ազգային Քոնսերվատուարի ուսուցչուհի Տիկ. Սավրանսքիի կողմէ և երգուեցաւ մենակներ, զուգերգներ ու թրիոներ Մազքիզ Մ. տր Ֆրէժի, Պ. Սավրանսքիի և Տիկ. Հ. Թօփճեանի կողմէ, որոնցմէ ոմանք ժողովուրդի բուռն փափաքին վրայ կրկնուեցան:

Հանդէսին վերջաւորութեան կատարուեցաւ փոքր վիճակահանութիւն մը որմէ գոյացաւ 3225 Ս. դահեկան:

Երեկոյթը վերջացաւ ժամը 11,30ին և ներկաները մեկնեցան, ապրելէ յետոյ երկուկէս ժամուայ երաժշտական վայելքի ժամանակ մը:

Գնահատելէ վերջ միութեան ազգանուէր անպտուհիներուն ջանքերը, իրենց գիտել կուտանք պարապայ մը՝ երկրորդ առթիւ, կարելիութիւններ ստեղծել քիչ մը աւելի լայն տեղ տալու հայ երգերու, որոնք եթէ երգուին նուազ յաջողութեամբ իսկ, աւելի լաւ կը խօսին մեր ժողովրդի սրտերուն:

Վ. Թ.

ԿԻՒԹԷՆԳԷՐԿԻ ՏՊԱԳՐԱՏ

Ս. ԳՐԻՆ ՄԷԿ ՕՐԻՆԱԿԸ

- Վարչապետ Թերթերը կը գրեն թէ օտար հնախոյզներ Բէլբլինի Մայր Եկեղեցիին պաշտօնեաներուն հետ կը բանակցին Կիւթէնպէրկի տրպագրած Ս. Գրքին մէկ օրինակը, որ հաղուագիւտ հնութիւն մըն է, գնելու համար: Հնախոյզներ 100,000 տոլար կին առաջարկած են: Լեհ թերթեր կը պահանջեն որ այդ գիրքը Լեհաստանի Ազգային Թանգարանին կողմէ գնուի, և երկրին դուրս չելլէ:

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՄԱՀ ՄԸ

Լոնտոնէն կը հեռագրեն.—

Բիչարտ Բիմէլի, Լորտ Վէսթպըրիի զաւկին ու ժառանգորդին յանկարծական մահը, դարձեալ խորհրդածութեան առարկայ կ'ընէ այն «անէջքը», որ իբրև թէ կ'իյնայ բոլոր ազնուականներուն վրայ, որոնք Եգիպտոսի Թութանխամոն Փարաւոնին գերեզմանին խաղաղութիւնը խանգարեցին: Բիմէլ քարտուղարը էր Հաուըրտ Կարթըրի, երբ Կարթըր պեղել կուգար Թութանխամոնի գաբրանը, Եգիպտոս, Թագաւորներու Հովտին մէջ: Լորտ Գարնարվըն, որ պեղումի գործին սկսաւ, մեռաւ իրմէ յետոյ մեռան ուրիշ ուրիշ մարդիկ, որոնք մասնակցութիւն ունեցած էին գործին մէջ, ամէնքն ալ աւելի կամ նուազ խորհրդաւոր ու յանկարծական մահով մը:

Շատ մարդիկ կան, որոնք կը հաւատան թէ 7000 տարի առաջ Եգիպտոսի թագաւորը տէր էին գաղտնի գիտութեանց, որոնց մասին արդիական մարդիկ շատ քիչ բան գիտեն, և որու շնորհիւ անոնք իրենց մոմիաները կը պատէին զարմանալի ուժով մը, որ մահ կը նշանակէր անոնց ձեռք դպցնողներուն համար:

ՀԱՅ ԳԵՂ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Հաճոյքով կ'իմանանք թէ Հայ Գեղարուեստասէր Միութիւնը, որ երկու տարիէ իվեր՝ գեղարուեստի ճաշակը զարգացնելու ձգտող զանազան շինիչ դասախօսութիւններ, գրական երեկոյթներ և հանդէսներ սարքեց, կը պատրաստուի այս տարուան ասոնցմէ և հաւաքոյթներու եղանակը բանալ փայլուն ներկայացումով մը՝ որուն մէջ առաջին անգամ հայ գրական լեզուով պիտի ներկայացուի առաջնակարգ արդիական թատերախաղ մը, անուանեալ Իսիոբէն հետաքրքրաշարժ մասնակցութեամբը քաղաքիս խիստ ծանօթ անձնաւորութիւններու:

Ներկայացման օրը և մանրամասնութիւնները պիտի յայտարարուին մօտ օրէն:

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՂԷՏԵԱԼՆԵՐՈՒՆ

Վերջին պահուն կ'իմանանք որ Զատ. Որբ. Ս. Միութիւնը ի նպաստ Թիւրքիայէն վտարուած աղէտեալներուն նուիրահաւաքութեան նպատակով կազմած է յանձնախումբ մը, որուն մէջ կը գտնուին Պ. Պ. Տաճատ Սրբազան, Նշան Տէմիրճեան, Կ. Ա. Ֆարեան, Մ. Թուրիկեան, Ս. Սարգսեան, Տ օքթ. Վարդապետեան եւ քանի մը ծանօթ ազգայիններ, որոնք ձեռնարկած են թաղական հանդանակիչ մարմիններու կազմութեան:

Այս մասին մանրամասնութիւնները կուտանք յաջորդիւ:

ՊԱՂԱՐԻՒՆ ԵՂԷՌ

ԱՊՏԱԿ ՄԸ ՈՐ ԿԵԱՆՔ ԱՐԺԵՑ

Առջի օր Ֆիլիբ Նուսուֆ Քէլապ անուն մարդ մ, վէճի բռնուեցաւ հանրակառքի պաշտօնեայի մը հետ և քիչ մը տաքնալէն վերջ ուզեց ապտակ մը իջցնել անոր երեսին: Հազիւ ձեռքերը ուժգին իջեցուցած էր զարնելու, պաշտօնեան շարժեցաւ եւ մարդուն ձեռքը զարնուեցաւ ապակիին և փոքրիկ ճեղք մը բացաւ: Եւ այդ պզտիկ վէրքը, ժամ մը վերջ Նուսուֆ Քէլապին մահուան պատճառ եղաւ:

ՀԱՅԵՐՈՒ ՍԻՐԻԱ ՄՈՒՏՔԸ ԱՐԳԻԼՈՒՄԸ?

«Էլ Պայրաք» թերթին կը հաղորդեն որ Բարձր Գոմիսէրութիւնը վերջնականապէս որոշած է այլեւս արգիլել հայ գաղթականներու Սիւրիա մուտքը և իբր թէ հրաման ղրկուած է Ցունաստանի Ֆրանսական դեսպանին այլեւս Սիւրիա դալ ուզող հայերու անցագիրները վիզէ չընել:

Թերթը կ'աւելցնէ նաեւ որ Թիւրքիայէն Սիւրիա գալ պատրաստուող 6000 հայերը և Ցունաստանէն գալիք 10,000 հայերը այլեւս չի պիտի կրնան դալ:

Սակայն հակառակ մեր հետաքրքրութեան չի կրցանք պաշտօնապէս ստուգել այս լուրին ճշդութիւնը. լրատու մը հաղորդած է այդ լուրը խմբագրութեան, որ անվաւեր կը մնայ, ինչպէս անվաւեր մնաց տեղական թերթերու անցեալ շաբաթ տուած մէկ տեղեկութիւնը, որու համաձայն իբր թէ Գուլկարիայէն 10,000 հայեր Սիւրիա պիտի գային:

ՎԱՐԴԳԷՍ ՀԷՔԻՄԵԱՆԻ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆը

ՏԵՂԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐՈՒ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐը

« ԻՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻՆ ՁՈՀԸ »

Տեղական թերթերէն «Էլ Աստրաբ», «Էլ Պայրաք», «Էլ Անվալ», «Էլ Պէյազ» և ուրիշներ ընդարձակ տեղ տուին տարաբախտ Վարդգէսի անձնասպանութեան խնդրին և բոլորն ալ կատաղի հայրենասիրութեան վերագրին այս ոճիրը: Ըստ տեղական թերթերու՝ Վարդգէս իր անձը զոհեց որովհետեւ իր հայրենիքի եւ հայրենակիցներու կարօտն ու ցաւը զինք կը տանջէր:

Վարդգէս իր անձնասպանութենէն քիչ առաջ նամակ մը գրած է իր Պօրսա գտնուող մէկ բարեկամին և յայտնած որ իր վերջին նամակն է այդ և ինք անձնասպան պիտի ըլլայ քիչ ետք: Սոյն նամակին մէջ ան կ'աւելցնէ նաեւ որ իր մարմինը թաղեն իր հայրենիքին մէջ որուն կարօտէն կը տառապի:

ԻՐԱՆԻ ԲԱՐՁՐ ԳՕՄԻՍԷՐԸ

Ամսոյս առաջ գրած էինք թէ Իրանի նորընտիր Բարձր Գոմիսէր Սըր Հըմիրի Պէյրութի ճամբով պիտի անցնի իր պաշտօնատեղին, բայց այժմ կ'իմանանք որ ան արդէն երաշխաւորեալ ցամաք եկած և օդային ճամբով մեկնած է Պաղտատ: Իր երաշխաւորէն մեկնումէն առաջ, սնդղիական Բ. Գոմիսէրը հեռագրով իր ողջոյնները ղրկած է Պ. Բենսոնին եւ վերջացուցած յայտարարելով որ ինք լաւագոյն ցանկութիւններ ունի ամրացնելու եւ աւելի բարեկամական կապերով զօրացնելու իրաքօսիրիական յարաբերութիւնները:

ԱԼԱՈՒԻԹՆԵՐՈՒ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ

Բարձր Գոմիսէրութեան հրամանագրով եւ որոշմամբ ընտրական օրէնքի գործադրութիւնը հաստատուած ըլլալով Ալաուիթներու երկրին մէջ, կառավարիչ Շոֆլէր նշանակած է 18 Փետրուարը վերջնական ընտրութեան օր: Ընտրութիւնները պիտի սկսին Յունուարի առաջին օրը:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԽՄԲԱԳԻՐ ՄԸ

Պրազիլիոյ մէջ հրատարակուող «Բաէտ» թերթի Լիբանանցի խմբագիրը՝ Նէֆիպ Գոնսթանթին ԷլՓորիէրի գնդակով մը սպաննուած է վաճառական Թոֆիք Խուրիի կողմէ, որուն մասին վիրաւորիչ հրատարակութիւններ բրած էր:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԱՍՏՂԱԳԻՏԸ

Կիրակի երեկոյ Թատրոն Քըրիսթալի մէջ գերասան Պ. Արովեան ներկայացուց անմահն Բաֆֆիի «Ղարաբաղի Աստղագէտը»:

Մանրամասնութիւնք յաջորդիւ:

ՋԻՒՆ ՋՄԵՌ

Երէկ Տամասկոս մեկնող ինքնաշարժները եւ վերադարձան Միւրէյճաթի եւ Տար Իալ Պէտաբի միջեւ տեղացող ձիւնին պատճառաւ:

ՃԱՄԲՈՒ ԱՐԿԱԾ

Սախտ Աբլ փողոցին վրայ, թիւ 6508 ինքնաշարժը չրջեցաւ և ճզմեց ձորձի ճէպրան Քարամ անուն մարդ մը:

ՇՈՒԳԵԿԱՌՔԻ ՏԱԿ

12 տարեկան Ժօզէֆ Շամուլի անուն տղայ մը, անցած ուրբաթ օր, նաւամատոյցի առջեւ շոգեկառքի լոքոմոթիֆի մը տակ մնաց եւ կորսնցուց իր սուրբ գերները: Դժբախտ զոհին մայրը, որ տղուն հետ կը գտնուի հոս այդ պատուն, խելակորոյս վիճակի մը մէջ սկսած է պոռալ: Մայր ու տղայ այդ օր պատրաստուած էին մեկնիլ Ամերիկա, միանալու համար իրենց ամուսնին եւ հօր:

Պ. ՇԱՐԼ ՏԷՊՊԱՍ ԾՈՎԱՒՆ ՅԱՏԱԿԸ...

Անցած շաբաթ օր հանրապետութեան նախագահ Պ. Շարլ Տէպպաս, Ամիրալ Լեռան, ընդհանուր հրամանատար Զոր. Կրանրիւ եւ զոր. Ալլենբիի, Մորիս Կալլօ ընդծովեայով մեկ ու կէս ժամ համբորդութիւն բրին: Ընդծովեան ժամը նիզդ երեքին մեկնեցաւ եւ վերադարձաւ նաւամատոյց չորսուկէսին:

Պ. Տէպպաս շնորհաւորեց ընդծովեաներու հրամանատարը եւ շնորհակալութիւն յայտնեց:

Պ. ՄՕԿՐԱՍԻ ՄԵԿՆՈՒՄԸ

Բարձր Գոմիսէրութեան նախորդ ընդհ. քարտուղար Պ. Մօկրա, որ Ֆրանսայէն Պէյրութ ժամանած էր քանի մը շաբաթ առաջ, վերջնականապէս կարգադրելու իր գործերը, շաբաթ օր մեկնեցաւ Պաղտատի, ուրկէ պիտի անցնի Եգիպտոս եւ անկէ ալ Ֆրանսա:

ՅՕԶԻ ԿԱԶԻԻ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆը

Տամասկոսի ոճրագործ ատեանը ամսոյս 26ին յեռանգած է Ֆոզի Կազիի սպաննութեան դատավարութիւնը:

ՉԷՆՔ ՓՈԽԱԴՐՈՂՆԵՐ

Պատերազմական ատեանը մէկ ու կէս տարուայ բանտարկութեան դատապարտեց Տէրվիշ Սիֆա անուն մարդ մը, որ Պաղեստինէն կը փոխադրէր հինգ ռեվոլվեր եւ 4000 փամփուշտներ:

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ՅԱՐԿԱԾ

Վէյկան փողոցին վրայ, թիւ 6702 ինքնաշարժը կոխկրտեց Մախուլ Լուիզ անուն մարդ մը եւ ծանրօրէն վիրաւորեց զայն:

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

Կրան Թէաթրի առջեւէն դէպի վեր գացող նամբուն վրայ, Լսորի կաթոլիկներու եկեղեցիին մօտ օդասուն եւ լուսաւոր երկու սենեակներ վարձու կը տրուին:

Դիմել խմբագրութեանս:

ՕՐ. ՄԱՐԻ ՄՈՒՂԱԼԵԱՆ
Պ. ՄԱՐՏԻԿ ՊԷՅԼԷՐԵԱՆ
խօսակցութիւն
Ազեքսանդրիա, 7 Դեկտ. 1929

ՓՈԽԱՆ ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԵԱՆ

Պատուարժան
Խմբագրութիւն,

Ազգակի Ազգօգուտ թիւերէն 257 թիւին մէջ կարդացի Լիբանանի հայոց տնտեսական խորհրդի շատ զովելի եւ օգտակար առաջարկը, և այդ առթիւ գրուած խմբագրական. առ այդ հետեւելով այդ գործնական առաջարկին, անուանս տօնախմբութեան առթիւ 3 սուրիական հանուռ գումար մը կը նուիրեմ «Ազգակ»ի նոյն թիւերուն մէջ երեւցող Պէյրութի Հ. Մ. Ը. Մ.ի վարչութեան ձեռնարկած հայ բանուորի յաւաջդիմութեան յատկացուելու, համոզուած որ գաղթականներ և արբեր չունենալու լաւագոյն միջոց է:

Մնամ յարգանօք
ՅԱԿՈԲ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ
ՓՈԽԱՆ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐ. ՀԵՌԱԳՐԻ

Տանաս Սուպեան եւ Վահրամ Վարժապետեան ընտանիքներ 52ական ս. դահեկան կը նուիրեն Ս. Նըշան ազգ. վարժարանին, Տօքթ. Թապուրեանի ամուսնութեան առթիւ:

—Պ. Վանան Թորոսեան Հ. Մ. Ը. Մ.ի սկաուտական փոնտին կը նուիրէ 100 ս. դ. Պ. Մարտիկ Պէյլէրեանի նշանախօսութեան առթիւ:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՓՈՒՆՋԻ

Տիար Տօքթ. Ա. Զավուշեան փոխան ծաղկեփունջի 300 ս. դ. կը նուիրէ Ս. Նշան ազգ. վարժարանին, Տիար Տօքթ. Թապուրեանի ամուսնութեան առթիւ:

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՅ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐը

Մէկ տարեկան «Ազգակ» կը նուիրեն.

Հալէպէն Պ. Մանուկ Ֆերմանեան՝ Պրազիլ Պ. Գառնիկ Ֆերմանեանի.

Հալէպէն Պ. Դեւոնդ Խաչխաչեան՝ Արժանիին Պ. Յակոբ Խաչխաչեանի:

ԹԷՑ ՍԷՅԼԱՆ
ԹԱՆԿԱՆԱ
Ամենաբնիր թէյ
Հոտաւէտ թէյ
Խնայողական թէյ
Աժան թէյ
Փնտռեցէք ամէն կողմ կապարեայ բաքթերու մէջ:
Գործակալներ կ'ուզուի՝ Սիւրիոյ Լիբանանի եւ Իրաքի համար:
Դիմել՝ Ց. ՓՈՐՍՈՒԳԵԱՆի
B. P. 427 Պէյրութ

ՈՐԲ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Գիշերային վարժարանի դասաւանդութիւններ, ժամը 7,30—9,30

1.— Որբ. Ընդհ. Միութեան ակումբին մէջ, երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ ուրբաթ օրեր:
2.— Ազգ. վարժարան՝ շաբաթ երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ:
3.— Պասաս. արհեստաւոր ազգ. ակումբ. երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ:
4.— Ճիբէյլի արհեստաւոր ազգ. ակումբ. երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ հինգշաբթի:

Կը դասաւանդուին հայերէն, արաբերէն, Ֆրանսերէն, անգլիերէն, բուսաբանութիւն եւ դիրձակներու յատուկ ձեռագիրներու դասեր:

Նուագախումբի փորձեր

Երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ ուրբաթ իրիկունները ժամը 7,30—9,30. Որբ. Ընդհ Միութեան ակումբին մէջ: Պատրաստ է մասնակցելու բոլոր ազգային եւ օտար ձեռնարկներու, եթէ շաբաթ մը առաջ պայմանաւորուին իր հետ:

Գրադարանը կը բացուի

Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2—5, Չորեքշաբթի իրիկունը ժամը 8—9, Որբ. Ընդհ Միութեան Լեմերակառուցիանը ու ամէն յարմարութեամբ օժտուած սրահը վարձու կը տրուի մասնաւոր պայմաններով: Որբուհիներու յատուկ հատուածներ ու գործուեստներ կ'ակսին, ուստի բոլոր որբուհիները կը հրաւիրուին ամէն կիրակի կէսօրէ վերջ հաւաքուիլ Միութեան ակումբը:

Վարչութիւն
Որբ. Ընդհ. Միութեան

ԱՐՀԵՍՏ ԹԷ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏ

Տասն եւ վեց երկար տարիներու փորձառութեամբս, հաստատօրէն կրնամ վկայել թէ գեղեցկութեան ախտաճանաչին նուիրուող հմուտ սափրիչ մը իր արհեստը կրնայ հատատարեցնել գեղարուեստին:

Պիտի համոզուիք դուք այս տեսութեան, երբ դիտէք կտրուած մազ մը, որուն վրայ ախտաճանչի եւեռեր իսկ չի պիտի կրնամ գտնել, որովհետեւ վարպետ ձեռք մը զայն բնականին չափ գեղեցիկ վիճակի մը դրած է: Աւելի պիտի համոզուիք երբ տեսնէք սափրուած վիզ մը, որ այնքան յարմարած է անհատի դիմագծին՝ արհեստը վերածելով արուեստի:

Մանաւանդ իգական սեռը, որ աւելի նախանձոտ խնդիր է եւ նրբանկատ ըլլալով պիտի համոզուի որ սափրիչը՝ արհեստաւոր մը չէ, այլ արուեստագէտ մը:

Ուրեմն երբ կ'ուզէք վայելել այս առաւելութիւնները, դիմեցէք Խուզ Պէգիրեան, Պ. Մամբրէ Հիսարեանի խանութին դիմաց «Սալոն Շահենց», Մովսէս Պէհիսանին:

ԱՎԿՍԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹ, 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1929

Եգիպտական ոսկի ս. դ.	[illegible]
Սթերլին	618
Տօլար	126,50
Օսմ. հնչ. ոսկի	550
Ֆրանս. » »	479
անգլ. » »	615
Թուրքական թղթր	59
» » Գ. Օ.	140
» ծրար մէկի	43
Սուրիական ոսկի դրամ	18 18
1886 Դ. Ֆօնս. ս. դրմ.	19 25
» 1903 »	14,35
» 1911 »	14 25

Սեպ հրեան եղբարք, թ. հաշուեցան 20—25

ՆՈՐ ՊԱՏԳԱՄՆԵՐ
ՕԹԷԼ ԼԻՒՔԱԷ

Օթէլ Լիւքսէն եւ զարձող բարեկամներուս, սալոնին մէջ փառաւորապէս քնացող ծանօթներուս, մէկ սենեակի մէջ քնացող, ուրիշ սենեակի մէջ արթնցող ընկերներուս, խճողուէ նեղացող հայրենակիցներուս, մինչեւ տեղ մը բացուիլը ոտքի վրայ սպասող ժաներիներուս, միաձայն ու միանուագ պահանջին, խնդրանքին ու փափաքին գոնացում տալու համար միայն ատիպուհեցայ վարձել, արդէն ծանօթ Լիւքսի չէնքին վերի յարկն ալ, աւելի լիւքս, աւելի ընդարձակ, աւելի փառաւոր և հարնականերար աւելի վար, (դէպ չի հասկնանք), կամաւորումը աւելին կոթէն հաշուած բոլորովին նոր, յետ այսու.— սպասը քնացող և եւ վերապարձող, Թուրքիոյն նեղացող, անէջք տեղացող ընաւ չի կրնար ըլլար. բծախնդիր ձերը վստահաբանէջ դէրը, տակը սրտի տէրը, չեն ելներ վերը, մայրիայէ նոր ազատուածներու հետ վարի հարկը պիտի մընան, երիտասարդներն ու թեթեւները — խնդ չը հասկնանք — վերը պիտի ելլեն:

Սոյն կարգադրութիւններս կարգացողը՝ չը կարգացողին, լսողը՝ կը լսողին, տեսնողը՝ չը տեսնողին, խմացողը՝ չիմացողին, և հասկցողը՝ չի հասկցողին թող կարգայ, ըսէ, խօսի և հասկցնէ անպատճառ:

Օթէլ Լիւքսի միապետ
ՄԻՀՐԱՆ ԹՈՒՐԻԿԵԱՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ
„ՅՈՒՆԱՀԱՅ ՏԱՐԵԳԻՐՔ"Ը
Աչխատակցած են Օշական, Վալանդեան, Տիգրան Փիրանեան, Վահէ Հայկ, Արամ Զարդ, Վ. Աւանեան, բրոֆ. Ս. Նարկիզեան, Վ. Ս. Ծովակ, Ց. Ֆրէնկեան, Ց. Տէր Յակոբեան, Օ. Զարմունի, Գ. Ֆրնտրպլեան, Ա. Խատիսեան, Զ. Սիրանօ, Ա. Յովհաննէսեան, Հ. Նազարեանց, Լ. Իւաճանեան, Զ. Պլպուլ, Մ. Խաչունի, Ե. Գոլանեան, Ե. Սիմբէչեան, Արաէն Երկաթ, Վ. Մարգեան. Ազատունի, Զ. Կարօն, Արեգ Տիրապան, Եղիշէ Դուրեան, Երուանդ Օտեան, Ց. Արիքար:
Ուսումնասիրութիւններ, ժամերգներ, վիճակագրական տեղեկութիւններ, սրամտութիւններ, ընդամենը 400 էջ, 100է աւելի քիչով
ԳԻՆ 30 ՖՐԱՆՔ
Ստանալու համար գրաւաճառներ Պ. Պ. Զաւոտարեանի, (Պէյրութ) և Պ. Պողարեան (Հալէպ):

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՇԽԱՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐԸ ԱՇԽԱՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԴԷՄ

Լոնտոն.— Ընդհանուր տպաւորութիւնը այն է թէ ծաւրայեզ աշխատաւորական մեծ ատենէն նոր յարձակում մը պիտի սկսին Մր. Մաքտոնալտի դահլիճին դէմ։ Խորհրդարանական աշխատաւորականները գուժարում մը ունենան, բայց խնդիր չեղաւ ձեւ ք առնուելիք կարգապահական միջոցներու մասին։ Նախորդ ժողովին ատեն այլ ժամք նել կայացուած առաջարկը, որ լեռաձգուած էր, պարզապէս ետ առնուեցաւ։ Այս քայլը աւելի պիտի քաջալերէ Մր. Մէքտոնալտը եւ իր կողմնակիցները։

ԱՆԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ՕՐԷՆՔԸ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Լոնտոն.—Երեսփոխանական ժողովը անգործներու օրինագծին վիճաբանութիւնը աւարտեց 21ի դէմ 279 ձայնով մեր ժելով աշխատաւորական ձախակողմին մէկ առաջարկը, որով կ'ուզուէր որ երբ գործաւոր մը անգործ մնայ, փոխանակ 6 օրի 3 օրէն իրաւունք ունենայ փոխարինութիւն ստանալու։ Նման զիջում մը գանձին վրայ պիտի արժէր 4 միլիոն սթէրլին տարեկան։ Պաշտպանները ձեռնպահ մնացին և պահպանողականներ էն ոմանք կառավարութեան հետ քուէարկեցին։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Աթէնք.—Մ. Վէնիզէլոս կը պնդէ որ ինք չուզեր ձգել վարչապետութիւնը, ստանձնելու պաշտօնը Մ. Քունտուրիոթիսի, որ կը հրաժարի հանրապետութեան նախագահութենէն առողջական պատճառներով։ Մ. Քունտուրիոթիսի հրաժարականը այսօր դիտի ծանուցուի Երեսփոխանական ժողովին։ Մ. Վէնիզէլոս կ'ուզէ որ Մ. Զայմիս նախագահ ընտրուի։

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՔՆՆԻՉ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Եռուսաղէմ.— Պալեստինի Քննիչ Յանձնաժողովի այս օրուան գուժաբուժին մէջ Մ. Իպիս Պրօտ, հակահարցաքննութեան մը պատասխանելու ինք հրահանգներ ստացած է Ցիւրիխի Սիոնական համաժողովէ՝ քաջալերելու համար Թել Ավիվի ցոյցերը։ Սինուամենայնիւ ան կ'ընդունի թէ հրէական լրագրաց մէջ կարգ մը գրուածքներ, փոխանակ խնդիրը մեղմելու, հանրային ապահովութիւնը վտանգելու ընոյթը ունէին։

ԼՈՐՏ ԼՈՅՏ ԵՒ ԲՐԻՏ. ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոն.— Լորտ Լոյտ ճառ մը խօսելով կայսերական ճարտարարուեստակ. ընկերութեան տարեկան հացկերոյթին, ըսաւ թէ արեւելեան շուկաներու կորուստը գլխաւոր պատճառը կը կազմէ անգործութեան։ Հաւանաւոր փրոփականտը, Չինաստանի մէջ քաղաքային պատերազմը, Հնդկաստանի մէջ ազգային. տնտեսութեանց բուղձանքները, Եգիպտոսի մէջ բրիտանական ազդեցութեան անկումը, մեծ ազդեցութիւն ունին տագնապին վրայ։

Լորտ Լոյտ աւելցուց թէ Հնդկաստանի վաճառականութեան մէջ բրիտ. բաժինը 64 առհարիւրէն (1913ին) ինկած է 47 առհարիւրի (1927ին), Չինաստանի մէջ՝ 15 առհարիւրէն (1922), 7 առհարիւրի (1927ին). Եգիպտոսի մէջ 34 առհարիւրէն (1922ին) 25 առհարիւրի (1927ին)։ Իսկ բամպակեղէնի արտադրութիւնները 1915էն 1927ին ինկած են 88 միլիոն եարտա։

Լորտ Լոյտ ընդծեց ստիպողական անհրաժեշտութիւնը այն բանին որ կայսերական խորհրդաժողովները բացի քաղաքականութենէ, զբաղին տնտեսական խնդիրներով։

ՀԱՅՈՑ ԳԱՂԹԸ ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ՀՈՂԻՆ ՎՐԱՅ

Լոնտոն.— «Թայմզ»ի Փարիզի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ քանի մը տարիներէ ի վեր Թիւրքիայէն մեծ թիւով հայեր կը գաղթեն Սիւրիա։ Անոնք հոն կը հասնին ողորմելի վիճակի մը մէջ։ Ֆրանսական իշխանութեանց ապաւինելով։ Ֆրանսական կառավարութիւնը և Ազգաժողովի Գալթականական Յանձնախումբը իմացան թէ հայերու Սիւրիա գաղթը հասած է այնպիսի հաժեմատութեանց, որոնց ծանր հետևանքները կրնան երկարաձգել։

ԹԻՒՐՔԻԱ ԵՒ ՔԷԼԼՕԿԻ ՈՒԽՏԸ

Էնկիւրի.— Թիւրքիա պատասխանելով Միացեալ Նահանգաց՝ Մանչուրիոյ հարցին առիթով, կ'ըսէ թէ Թիւրքիա և Ռուսիա որպէս Քելլոկի Ուխտը ստորագրողներ միշտ ալ յարգած են Ուխտին պայմանները։ Թիւրքիա հաստատած է որ Ռուսիա իր պարտաւորութիւններէն շեղած չէ և թէ ան է որ Ինդրոյն սկիզբն է։ Ի վեր իրաւախոնութիւն առաջարկեց։ Թիւրքիա միւս կողմէ իր համակրութիւնը կ'արտայայտէ նաև Չինաստանի համար և յոյս կը յայտնէ որ ի մօտոյ ռուսս չին բարեկամական յարաբերութիւնները պիտի վերսկսին։

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՔԷՄԱԼ ԿԸ ԴԻՄԱՒՈՐԷ Մ. ՔԱՐԱԽԱՆԸ

Պոլիս.— Կազմ Մուսթաֆա փաշա Քէմալ Պոլիս եկաւ ընդունելու համար Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Մ. Քարախանը։ Բոլոր թերթերը համակրական յօդուածներ կը հրատարակեն, երեւան հանելով Մ. Քարախանի միսիոնին բարձր նշանակութիւնը։ Մ. Քարախան ժամանեց և Էնկիւրի մեկնեցաւ։

Պոլիս.— Նախկին նախարար Նիմ Ճէնանի կրցաւ ստանագլուխը անցնել 1,200,000 ֆրանքով։ Ան աւանտրական նախարար էր և ինչ էր որ բանակցեցաւ Թրքօ գերման առևտրական համաձայնագիրը։

Մ. ՔԱՐԱԽԱՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ՄԷՋ

Էնկիւրի.— Մ. Քարախան հոս հասաւ։ Կայաշանին մէջ զինք դիմաւորեց Արտաքին գործոց նախարարը և գունդ մը զօրք զինուորական յարգանքներ ընծայեց անոր։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԳՈՐԳԵՐՈՒ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ապրիլ Նոր Հէպօ եւ Խորէն Թրիէն

ՐԻՒ ՍԼԷՆՊԻ. ՍՈՒՍՐՍԹԻ ՓՈՂՈՑԻՆ ՎԱՐԻ ԱՆԿԻՒՆԻ ԴԻՄԱՑ

10 Տարուան փորձառութեան շնորհիւ կրցած եմք Պարս կասացէէն մէկիկ մէկիկ հաւաքել ամենաընտիր եւ յարգի գորգերը Արեւելեան եւ Ամերիկեան ճաշակներով

ԳԻՆԵՐԸ ԱՆՄՐՑԵԼԻՕՆ ԷՆ ՍԺԱՆ

ԱՅՑԵԼՈՂԸ, ԱՆՊԱՅՄԱՆ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՅ

Ուրեմն աճգամ մը այցելեցէք եւ տեղեկացէք մեր պայմաններ։ Այն յանախարգը որ մեր ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԷՆ գնած գորգը չի սիրէ եւ ուզէ վերադարձնել, մինչեւ մէկ ամիս, հարիւրին 10ը գնողով եւ կընդունիմ. իսկ մինչեւ 3 ամիս մեր ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԷՆ գնուած գորգ մը կը փոխեմ ուրիշ գորգի մը հետ։

ԿԱԹՕ, ԿԱԹՕ, ԿԱԹՕ,

ԱՆՈՒՇ ԵՒ ՀՈՅԱՒԷՏ ԿԱԹՕ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱԹՕ

ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ. ԳԱԲՈՒՍԻՆՆԵՐՈՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՒՆ ԿԻՑ

ԲԱԹԻՍԱՐԻ «ԷՐԻՏՕՐ»

ՀԱՐՍԱՆԻՔ, ԿՆՈՒՆՔ, ՆՇԱՆՏՈՒՔ, ԵՐԵԿՈՅԹ ԵՒ ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐ, ԵԹԷ ԿՈՒԶԷՔ ՁԵՐ ՀԻՒՐԵՐԸ ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ՃՇԳԱԿԱՒՐ ՁԵՒՈՎ ՀԻՒՐԱՍԻՐԵԼ, ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ՄԻԱՅՆ ՄԵՐ ՆՈՐ ԲԱՑԱՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱԹԷՍԸՐԻՆ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ–ՍԻՒՏ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒՍՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Անդրադարձանեան հսկայ եւ հանգստաւէտ շոգենաւերը ճամբորդ կ'ընդունին շաբաթ նպաստաւոր պայմաններով Պրազիլիոյ, Մոնթէվիտէօի և Պուէնոս Այրէսի համար։

Ճամբորդներուն կը տրուի բոլոր ապահովութիւնները, և անոնք որ կը մեկնին կառանցիով, կը վերստանան ամբողջութեամբ վճարած գումարնին վերադառնալու պարագային։

Ճամբորդ կ'ընդունինք նաեւ Գուպայի, Մեքսիկայի, եւ Կեդրոնական Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

Ամենահանգիստ ու ապահով կերպով, լաւ եւ մարուր սնունդով եթէ կ'ուզէք ճամբորդել, մի միայն ճամբորդեցէք Գերմանական Ընկերութեան շոգենաւերով։

աւելի մանրամասնութեան համար դիմել արեւելքի ընդհանուր գործակալ.

ՃՕՐՃ ՏԷՏԷՕՂԼՈՒԻ

Պէյրութ Ֆոշ փողոց

Հեռագրական հասցէ COLUMBUS Beyrouth

Փոստարկղ Թիւ 806

Թէլէֆօն — 8-45

Մեր հայկական բաժնի գործակալն է՝ Տիար ԵՐՈՒԱՆԴ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ, որուն կրնաք դիմել մեր գրասենեակներուն մէջ, ի Ֆոշ փողոց, կամ վրանաքաղաք, Պ Ստեփան Խրլաքեանի գրասենեակը, ուր ի դիւրութիւն յարգելի յանախորդաց մեր ընկերութեան պատասխանատու բժիշկը ձրի պիտի դարմանէ աչքի հիւանդութիւններ։

THE ROYAL MAIL LINE

ՐՕԵՐԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ

Իսթրրն Մէսիթէրրանիրն Էքսբրէս Լայն

Կանոնաւոր երթեւեկ Պէյրութ—Բիրէ—Մարսէյլ, Ամերիկեան Ճորտանասաս ընկերութեան «Իսթրրն» Մէսիթէրրանիրն Էքսբրէս Լայնի շոգեն եւ մաքուր նաւերով.—

Պէյրութէն մեկնումներ.— 16 Դեկտեմբերի՝, 6 Յունուարին և 27 Յունուարին։

Պէյրութէն Մարսէյլ 6 օրէն։ Ա. Բ. Գ. կարգի ամենահանգստաւէտ գապիններով օժտուած ըլլալով, այս նաւերով ճամբորդող բոլոր ճամբորդներու հանգիստը ապահովուած է։

Սոյն նաւերով ինչպէս Մարսէյլի, նոյնպէս Մարսէյլի վերադարձով Շարպուրնէն մեկնող աշխարհանոյշ Ռոյրլ Մէյլ Լայնի հսկայ եւ հանգստաւէտ նաւերուն ճամբորդներ կ'ընդունիմ, Հարաւային Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար— Բէրնամպուքոյի, Պահեայի. Ռիօ տը Եանէյրոյի, Սանթոսի, Մոնթէվիտէօյի եւ Պուէնոս Այրէսի համար։

Ճամբորդներ կ'ընդունիմ նաեւ Նիւ Եորքի, Գուպայի, Մեքսիկոյի, Վենզուէլայի, Հայիթիի, Կուաթէմալայի եւ Կեդրոնական Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

Բէյրութի մէջ՝ մեր հայկական բաժնի գործակալն է Պրն. Գրիգոր Նուրխանեան որուն դրասենեակին մէջ տեղի կ'ունենան ամէն առաւօտ ժամը 6 — 8։ աչքի դարմանումներ, գրասենեակի բժիշկին՝ Տօքթ. Միք. Ղէշիշեանի կողմէ։

աւելի տեղեկութեանց եւ մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Սվրնիա Ֆոշ. Պէյրութ Փոստարկղ 895 Թէլէֆօն 9,06

Ռոյրլ Մէյլ Լայնի և Իսթրրն Մէսիթէրրանիրն Էքսբրէս Լայնի Սիւրիոյ և Լիբանանի Ընդհանուր Ներկայացուցիչին Ա. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ

ՏՕՔԹ. Ե. ՃԻՏԼՃԵԱՆ

Ներքին բժիշկ Ամերիկեան հիւանդանոցներու վիրաբուժական բաժնի

Դուսաւանց Ամերիկեան ճամպասարանի վիրաբուժական դասընթացքի։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէսօրէ վերջ, իր Մրճէք էլ Հիւսնի դարմանատան մէջ, թ. 82

կիրակի օրեր, առանց խտրութեան ամէն ազգի աղքատներուն համար ձրի։

ՏՕՔԹ. Ա. ՊԷԶՃ

ԲԺԻՇԿ—ՎԻՐԱԲՈՅԺ

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍ.

Նախկին բժիշկ Պոլսոյ Ամեր. հիւանդան

Պոլսոյ Կարմիր Խաչի

Հասցէ.— ճան Պրլաք, Ֆրանսական Զինուորական հիւանդանոցի հիւս դիմաց, Թիւ 47

Ընդունելութեան ժամեր՝

7—9 կ. Ա. 2—6 կ. Ե.

ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐ ՎԿԱՅՈՒՄԱՐ ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒՆ ՁՐԻ

ԵՂԻԱ ԻՇԽԱՆԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ — ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Պապ — Իտրիս

Անգլիական եւ Ֆրանսական ամենաընտիր կերպասներու պատրաստ մթերք, եւ ամենավերջին մօտայի համաձայն կատարելագործուած արուեստ։

Համոզուելու համար աճգամ մը փորձեցէք եւ անեւարակոյս գոհ պիտի մնաք

ՆՈՐ ԿՕՇԿԱԿԱՐԱՏՈՒՆ

ՍՈՒՔ ՃԷՄԻԼ

Պաճդոկ Բօեայի եեեի դրան դիմաց թիւ 56

ԽԱՉԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Կը պատրաստէ ամէն սեռի եւ տեսակի ամենավերջին նորաձեւութեան համաձայն կօշիկներ։ Պատրաստ ունինք Ամերիկեան եւ Եւրոպական լաւագոյն կաշիներու տեսակներ։

Գիները չափաւոր եւ գործը մաքուր։

Աճգամ մը միայն փորձեցէք, ապահովելու համար Ձեր ընտանիքի սեփական Կօշկակարը։

Դեղարան Խաղաղութեան

Pharmacie de la Paix

(Avenue Weygand)

ՅՈՎՍԷՓ ԱԼՀՈՅՏՕԵԱՆ

Մեր նպատակն է մաքրութիւն, արագութիւն եւ խղճմտութիւն. հոն կը գտնէք պատրաստի ամէն կարգի դեղեր, Ֆօթոկրաֆի, փարֆիւմերիի եւ ակնոցի ճոխ մթերք։ Զափաւոր գին։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻ ԵՐԱՄԵԱՆ իր աշխ Մաարաթէն փոխադրած է Բ. Գ դիմաց, թրամվայի գծին վրայ, թ rորդ յարկը։

Եւրոպական եւ հայկական ձեռագործ կատարելագործուած աշխատանք, որ գտնացում կուտայ ամենանուրբ նաճակներու։

Ամենավերջին նորաձեւութիւն,

Մաքուր կար,

Խղճամիտ գիներ,

Դիմեցէք եւ գոհ պիտի մնաք։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

ԱԶԴԱԿԻ